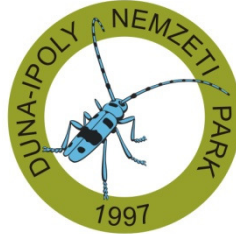

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

A HUDI20002 Adony-Perkátai löszvölgyek kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

Budapest
2014

Jelen fenntartási terv az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás igénybevételének részletes szabályairól szóló 43/2012. (V. 3.) VM rendeletben foglaltak alapján készült

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

székhely: 1121 Budapest, Költő u. 21.
postacím: 2509 Esztergom, Strázsa-hegy
Tel: 0036-391-4610 Fax: 0036-200-1168
E-mail: dinpi@dinpi.hu
Web: <http://www.dinpi.hu>

Felelős tervezők

Baranyai Zsolt
Fábián Zsófia

Vezető szakértők

Bérces Sándor (természetvédelem)
Csihar László (agrár)

Közreműködő szakértők

Horváth András
Petrányi Gergely

© Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2014

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv.....	4
1. A terület azonosító adatai	5
1.1. Név	5
1.2. Azonosító kód	5
1.3. Kiterjedés	5
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	5
1.5. Érintett települések	5
1.6. Egyéb védettségi kategóriák.....	5
1.7. Tervezési és egyéb előírások	6
2. Veszélyeztető tényezők	7
3. Kezelési feladatok meghatározása	11
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	11
3.2. Kezelési javaslatok	11
3.2.1. Élőhelyek kezelése	11
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	22
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	23
3.2.4. Kutatás, monitorozás	23
3.2.5. Mellékletek	25
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében ..	26
3.3.1. Agrártámogatások	26
3.3.2. Pályázatok	27
3.3.3. Egyéb	27
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	28
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	28
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	28
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	31

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve: Adony-Perkátai löszvölgyek kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (továbbiakban kjTT)

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója: HUDI20002

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése: 201,19 ha

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek (a *-gal jelöltek kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusok)

- Síksági pannon löszgyepek (6250)*
- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*) (6510)

Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű élőhelyek:

- Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepes és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) (6210)
- Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)

1.4.2. Jelölő fajok

- nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)

1.5. Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Település	Érintett terület (ha)	Település területének érintettsége (%)
<u>FEJÉR MEGYE</u>		
Adony	193,35	3,16
Perkáta	7,82	0,1

1. táblázat: Érintett települések

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
országos	MT	Adony területén	199,35	az Országos

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
ökológiai hálózat övezet			(a teljes kjTT)	Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
országos ökológiai hálózat övezet	MT	Perkáta területén	7,82 (a teljes kjTT)	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény

2. táblázat: Egyéb védettségi kategóriák

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

Mivel az Adony-Perkáta löszvölgyek különleges természetmegőrzési terület védett természeti területet nem érint, a tervezési területre kezelési terv nem vonatkozik.

1.7.2. Településrendezési eszközök

- Adony Város Önkormányzat Képviselő-testületének 5/2012. (III. 7.) önkormányzati rendelete és annak 15/2012. (IX. 7.) számú módosítása
- Perkáta Nagyközség Képviselő Testületének 10/2010. (IX. 23.) számú rendelete a helyi építési szabályzatról (egységes szerkezetben a 20/2011. (X. 11.) és a 20/2012. (XII. 20.) számú rendeletekkel)

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

- A 612. sz. Sárosdi Erdészeti Tervezési Körzet Második Erdőterve (érvényes 2008. január 1. – 2017. december 31.) Törzskönyvi szám: 30/2008

1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

- Közép-Dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség által kiadott 25790/2007. ügyszámú szakhatósági hozzájárulás a Livia Környéke Vadásztársaság (2454 Iváncsa, Hunyadi J. u. 148.) 10 éves vadgazdálkodási üzemtervéhez (2007. december). A vadgazdálkodási üzemterv száma: 16.4/143-11/2007.

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

- A kjTT területén nyilvántartott halgazdálkodási vízterület nem található.

1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

- Vízyűjtő-gazdálkodási terv 1.9 Közép-Duna vízyűjtő 2010. április; Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság, Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi-és Vízügyi Igazgatóság (Felülvizsgálat várható éve: 2015)
- a területen található vízfolyások kezelését a Dunaújvárosi Vízitársulat látja el.

2. Veszélyeztető tényezők

A veszélyeztető tényezők felsorolásánál figyelembe vettük a Natura adatlapon felsorolt tényezőket, amelyeket az aktuális állapotra alakítva ismertetünk. Az érintett terület %-os nagyságát a KjtT teljes területéhez viszonyítva adjuk meg.

Belső veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy, M= közepes, L= kis jelentőségű)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A02.03	gyepterület átalakítása szántóvá	M	5	Síksági pannon löszgyepek (6250)*, Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440). Az élőhelyeket teljesen átalakítja, megszűnésükhöz vezet, a fajok az élőhely átalakulásával eltűnnek.
A03.01	intenzív vagy intenzívebb kaszálás	M	10	A nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) szaporodását veszélyezteti, Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440) Az évi többszöri vagy túl korai kaszálás az élővilág elszegényedéséhez, az élőhely degradációjához vezet.
A03.03	kaszálás felhagyása, hiánya	L	5	Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440), nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) Megindul a növényzet avasodása, ezzel egy időben megjelennek az inváziós fajok, és elindul a nem kívánt szukcesszió.
A04.01.01	intenzív szarvasmarha legeltetés	H	10	Síksági pannon löszgyepek (6250)*, Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210) A túllegeltetés hatására megindul a terület gyomosodása, és degradációja.
A04.02.	alullegeltetés	H	4	Síksági pannon löszgyepek (6250)*, Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210) Megindul a növényzet avasodása,

				ezzel egy időben megjelennek az inváziós fajok, és beindul a nem kívánt szukcesszió.
D02.01	villany-és telefonvezetékek	M	1	Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440), Síksági pannon löszgyepek (6250)* A felújításhoz, karbantartáshoz kapcsolódó taposás a terület zavarásával jár.
D02.02	csővezetékek	M	1	Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440), Síksági pannon löszgyepek (6250)* A felújításhoz, karbantartáshoz kapcsolódó taposás a terület zavarásával jár.
F03.01	vadászat	L	100	Síksági pannon löszgyepek (6250), , Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440), Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210) A tevékenységhez kapcsolódó taposás a terület zavarásával jár.
F03.01.01	vadak károkozása	M	100	Síksági pannon löszgyepek (6250), Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440), Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210) Elsősorban a vaddisznók túrásukkal visszavetik a növényzet felújulását, illetve a gyeptakarót felsértik.
H02.06	mezőgazdasági és erdészeti tevékenységből fakadó diffúz talajvízszennyezés	L	5	Síksági pannon löszgyepek (6250), , Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440). Elsősorban a delelőhelyek környezetében az itatóknál jellemző.
I01	idegenhonos inváziós fajok jelenléte	H	100	Síksági pannon löszgyepek (6250),* Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440), Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) A területen jelen lévő inváziós fajok: fehér akác (<i>Robinia pseudo-acacia</i>), aranyvessző fajok (<i>Solidago sp.</i>), selyemkóró (<i>Asclepias syriaca</i>), bálványfa (<i>Ailanthus altissima</i>). Az élőhelyeket teljesen átalakítja, megszűnésükhöz vezet, a fajok az élőhely átalakulásával eltűnnek.

J01.01	leégés	M	14	Síksági pannon löszgyepek (6250)*, Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210) A leégés az inváziós fajok terjedését nagymértékben elősegíti, a fás-gyepes vegetációs szerkezet megbomlik, nehezen áll vissza a mozaikos élőhely szerkezetre.
J02	emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	15	Nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>), Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440). A vízelvezetés hatására a terület egyre inkább szárazodik, ami jelentősen csökkenti a mocsárrétek és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) populáció fennmaradási lehetőségét.
K02.01	fajösszetétel változás, szukcesszió	M	3	Síksági pannon löszgyepek (6250)*, Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210). A szukcesszió a jelölő élőhelyek fokozatos eltűnését eredményezi.

3. táblázat: Belső veszélyeztető tényezők

Kívülről ható veszélyeztető tényezők:

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A07	biocid termékek, hormonok, kemikáliák használata	M	5	Síksági pannon löszgyepek (6250)*, Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440) Közvetett hatásként jelentkezik, elsősorban ott, ahol a szegélyt túlszántották, vagy szántó határolja a területet. Innen bemosódnak a tápanyagok és a vegyszerek, megbontják a gyepek egyensúlyát, így degradálódik az élőhely.

4. táblázat: Kívülről ható veszélyeztető tényezők

Potenciálisan a jövőben ható veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
M01.02	aszály és csapadékmennyiség csökkenése	H	15	nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>), Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440). A terület kiszáradása következtében a jelölő faj szaporodásának feltételei és az élőhely fennmaradásának feltételei romlanak.

5. táblázat: Potenciálisan a jövőben ható veszélyeztető tényezők

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Rendeltetés: A terület őrizze meg a vízfolyással rendelkező löszvölgyekre jellemző mocsárrét, löszgyep és erdősztyepp társulások mára fragmentálódva megmaradt elemeit, az ott található közösségi jelentőségű jelölő, fokozottan védett, védett növény és állatfajok élőhelyeit.

Célkitűzés: A jelölő élőhelyek hosszú távú fennmaradását elősegítő kaszálási és legeltetési gyakorlatot szükséges kialakítani, mely figyelembe veszi a jelölő nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), illetve a területen található két fokozottan védett növényfaj /gyapjas csüdfű (*Astragalus dasyanthus*), borzas macskamenta (*Nepeta parviflora*)/ védelmi igényeit is. Szükséges a gyepterületeket veszélyeztető selyemkóró (*Asclepias syriaca*), aranyvessző fajok (*Solidago sp.*) és a nem üzemtervezett területeken terjedő fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*) állományok visszaszorítása. A Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440) és a nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*) állományok fennmaradásához biztosítani szükséges a megfelelő vízellátottságot. A beszántott gyepterületek visszagyepesítése szükséges a jó állapotú élőhelyek tápanyag és vegyszer terhelés elleni védelme érdekében. A jelölő gyepterületeket veszélyeztető üzemtervezett erdők átalakítása javasolt termőhelynek megfelelő erdőállományokká.

3.2. Kezelési javaslatok

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.

Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírás-javaslatok, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírás-javaslatok a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül, önkéntes vállalás formájában válhat csak kötelezővé. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

A területen az elsődleges problémát a legeltetés és kaszálás mértéke jelenti. Míg egyes részeket túlhasználnak, addig más területeket egyáltalán nem kezelnek. Így szabadon terjedhetnek az inváziós növények. A löszvölgy többnyire szántókkal szegélyezett, ahonnan a műtrágyák, és vegyszerek folyamatosan bemosódnak a gyepebe, így a terület szegélye jóval degradáltabb képet mutat.

A terület kezelésére vonatkozó javaslatokat a gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok tárgyalásával kezdjük, utána következnek a gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok.

A **gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatokhoz** tartoznak a beruházásokat, fejlesztéseket, területrendezést, vállalkozásokat, illetve az ipari tevékenységeket és turizmust érintő, az adott területre aktuálisan vonatkozó elvek, előírások, valamint a kritikus pontok beazonosítása.

Ezután következik az egyes kezelési egységek részletes jellemzése, amit kezelési egységenként a hozzájuk tartozó előírás-javaslatok, valamint vadgazdálkodási és élőhelyrekonstrukciós javaslatok felsorolása követ. **Kezelési egységnek** azt a funkcionálisan egybe tartozó csoportot

nevezzük, ami azonos kezelést igénylő élőhelyeket foglal magában, az előírt kezelések betartása által biztosítva a területen található jelölő értékek (fajok és/vagy élőhelyek) megőrzését. Az azonos kezelési egységbe tartozó élőhelyek különböző élőhelytípusba is tartozhatnak, és elhelyezkedésük pontszerű, egymástól távoli is lehet; a hangsúly azon van, hogy kezelés szempontjából azonos igényűek.

A kezelési egységek lehatárolása alapvetően élőhelyek alapján történt, figyelembe véve a reális gazdálkodási lehetőségeket

Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok:

- A területen az ipari, valamint bányászati tevékenység végzése nem javasolt.
- Új épület és építmény létesítése – a természetvédelmi célú bemutatás és kezelés érdekében létesítendő építményeken kívül – nem javasolt.
- Gépjárműközlekedés csak az arra kijelölt utakon elsősorban a gazdálkodáshoz közvetlenül kapcsolódó mértékben kívánatos. Az egyéb jogosultak (pl. vezetékek karbantartására jogosultak, vízügyi munkavégzés) gépjármű közlekedés során a jelölő és hazai jogszabályok által védett értékekben kárt nem okozhatnak.

Gazdálkodáshoz köthető javaslatok:

A területen elsősorban a kezelés élőhelytípushoz való harmonizációjára van szükség. A gyepeken a kezelés jelenleg aránytalan: bizonyos részeket egyáltalán nem kezelnek, ahol pedig van állat, ott a nem megfelelő hektáronkénti állategység miatt a gyepek fokozatosan degradálódnak a túllegeltetés miatt. Ugyanakkor a legeltetés hiánya és az esetleges túllegeltetést követő alulhasználat is problémát jelent más részekben, ahol az inváziós fajok elõtörése az elmúlt időszakban felgyorsult, és komoly problémát jelent a területen. A mocsárrét, löszgyep és erdőszyepp fenntartása érdekében a területről vízelvezetés és az árkok karbantartása nem javasolt.

Az egyes kezelési egységekhez kötődő élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok minden esetben kizárólag gazdálkodói szándékkal összhangban valósítandók meg

Kezelési egységek

A tervekészítés során a teljes kJT-re készült ÁNÉR alapú élőhelytérkép és ez alapján több típusú élőhely is megtalálható a területen. Az azonos kezelést igénylő élőhelyek és élőhelykomplexumok és a reális gazdálkodási lehetőségek alapján az alábbi kezelési egységeket határoltuk le:

KE1: szántó

KE2: kaszáló

KE3: legelő

KE4: fás állományok

1. Kezelési egység kódja, neve: szántó

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a területen található szántó művelési ágba tartozó területek. Ezen kívül itt teszünk említést a szegélybe eső túlszántásokról is, melyek nem a földhivatali nyilvántartás szerint vannak lehatárolva és kezelve

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

ÁNÉR-kód: T1 - Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák

T10 - Fialat parlag és ugar

Natura élőhelytípus: a kezelési egység nem érint Natura élőhelytípust

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok

Mezőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- a. a szegélybe eső szántók visszagyepesítése javasolt hosszú távon a potenciális vegetációnak megfelelő gyekeverékkel (síksági pannon löszgyepek (6250)*, folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)
- b. szántó füves élőhelyé alakítása spontán felhagyással, a parlagterület legeltetésével és az inváziós növényfajok irtásával

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- c. vadgazdálkodási berendezések elhelyezése, vadföldek kialakítása, vad kibocsátása és meglévő zárt téri vadtartás nem engedélyezett

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm.rendeleten. A Natura 2000 területekre vonatkozó gazdálkodási jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység meghatározó szántóföldi élőhelytípusaira nincsenek. Az esetleges élőhelyrekonstrukció keretében helyreállítható gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b. Önkéntesen vállalható előírás javaslatok:

Kód	Szántóterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
SZ01	Napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés tilos.
SZ11	Szalma, széna: szalma-, széna depóniát és bálát (különösen a felszíni vizektől mért 200 m távolságon belül és ártéren) a területről 30 napon belül le kell hordani.
SZ13	Szántóföldön trágyaszarvas kialakítása tilos.
SZ14	A parcella szélein legalább 3 m széles növényvédőszer mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni.
SZ18	A táblán egy gazdálkodási évben csak egyszeri alkalommal szabad gyomirtó szert használni.
SZ19	Kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása engedélyezett.
SZ21	Légi kivitelezésű növényvédelem és tápanyag-utánpótlás tilos.
SZ23	Rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve a repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását.
SZ24	Totális gyomirtó szerek használata nem engedélyezhető a területen.
SZ43	Fás szárú és lágú szárú energetikai ültetvény telepítése tilos.
SZ44	Fóliasátras és üvegházás termesztés tilos.
SZ45	Öntözés tilos.
SZ46	Melioráció tilos.
SZ47	Meszezés tilos.
SZ48	Drénezés tilos.
SZ52	Szántó füves élőhelyé alakítása gyeptelepítéssel.
SZ53	Szántó füves élőhelyé alakítása spontán felhagyással.
SZ55	Szántó füves élőhelyé alakítása, lucerna kultúrát követő spontán gyeperedéssel.
SZ60	Magvetéshez kizárólag a közeli természetes gyepről származó magkeveréket, illetve kaszálékot szabad felhasználni.

SZ63	Tájidegen fűmagkeveréssel történő vetés tilos.
SZ74	Őshonos fajokból álló fasorok, facsoportok, szoliter fák, cserjefoltok telepítése.
Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY08	Dobkaszó és talaj meghajtású rendszóró, rendezelő használata tilos.
GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
GY15	Tűzpázták létesítése nem megengedett.
GY23	Biztosítani kell a felhalmozódott fűavar eltávolítását.
GY24	A gyep természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos véleménye alapján történhet.
GY26	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező.
GY28	A gyep cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.
GY30	A természetes gyepben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell.
GY34	Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfűrése, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni.
GY42	Legeltetési sűrűség 0,4-0,6 ÁE/ha.
GY48	Szakaszoló legeltetés esetén legeltetési terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.
GY51	Villanypásztor használata esetén egy szakasz területe nem haladhatja meg a 20 ha-t.
GY59	Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.
GY108	Erősen fertőzött foltokat sokkoló kaszálással évente legalább háromszor kezelni kell.
GY109	A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, szóó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	A terület egészén a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni.

6. táblázat: A szántó kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Amennyiben mutatkozik rá gazdálkodói szándék, a jogszerűen szántóként hasznosított területek esetében természetvédelmi szempontból a visszagyepesítés valamint mezővédő erdősávok telepítése javasolt a környező jelölő élőhelyek (Síksági pannon löszgyepek (6250)*, Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyep és cserjésedett változataik (Festuco-Brometalia) (6210), Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárréteji (6440)) és fajok védelme érdekében (nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*))

A jogszerűtlenül szántóként hasznosított területek (Adony 0195/1, 0196/3, 0205, 0210/2, 0214/14, 0214/15, 0242, 0246, Perkáta 016/5) esetében természetvédelmi szempontból a visszagyepesítés akár hatósági eszközökkel is javasolt. A visszagyepesítésig szigorú használati korlátozásokat javasolt betartatni. A gyeppé alakítás történhet spontán felhagyással, magkeveréssel történő telepítéssel vagy lucernás felhagyásával. A mezővédő erdősávok telepítése általános természetvédelmi szempontból javasolt. A tájat változatosabbá teszi, és egyben védi a megmaradó szántóterületeket a széleróziótól

Kezelési javaslatok indoklása:

A különböző vegyszerhasználati korlátozás-javaslatok a környező jelölő gyepek (Síksági pannon löszgyepek (6250)*, Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (Festuco-Brometalia) (6210), Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) védelmében fontosak, ugyanis a bemosódó műtrágyák, illetve vegyszerek károsítják a gyepeket, gyomosodás indul meg, illetve ezáltal könnyebben megtelepednek az inváziós növényfajok (fehér akác (*Robinia pseudo-acacia*), aranyvessző fajok (*Solidago sp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), bálványfa (*Ailanthus altissima*). Az előírás-javaslatok másik csoportja rekonstrukciós jellegű: a jogszerűtlenül szántóként hasznosított területek esetében a gyepterület növelése érdekében, és idővel, hosszú távon a jelölő élőhelyek (Síksági pannon löszgyepek (6250)*, Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (Festuco-Brometalia) (6210), Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) kiterjedésének növekedése érdekében, javasoljuk ezen szántók visszagyepesítését.

2. Kezelési egység kódja, neve: KE2 - kaszáló területek

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a völgyek alsó részein található gyepek, melyeken a gépi kaszálás megvalósítható. A gyepeken jelen lévő, illetve a szegélyeken található nem üzemtervezett fás állományok miatt szükséges az erdőkre vonatkozó előírások alkalmazása is.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

ÁNÉR-kód:	B1a - Nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások
	H4 - Erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok
	H5a - Löszgyepek, kötött talajú sztyeprtek
	D34 - Mocsárrétek
	S1 - Akác ültetvények
	S3 - Egyéb ültetett tájidegen lombos erdők
	S6 - Nem őshonos fafajok spontán állományai
	P2a - Üde és nedves cserjések
	RA - Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok
	RB - Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők
	OB - Jellegtelen üde gyepek

Natura élőhelytípus:	6210 - Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>)
	6250* - Síksági pannon löszgyepek
	6440 - <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Mezőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- a völgyek alsó területein lévő gyepterületeken az élőhely fennmaradását szolgáló kaszálások folytatása javasolt
- a területen szerves és műtrágya kijuttatása, tárolása, valamint növényvédőszer tárolása nem javasolt, kijuttatása a fás- és lágyszárú inváziós fajok irtása során csepegesmentes

technológiával kijuttatott gyomirtó vegyszerek és a zárlati károsítók elleni, jogszabályban előírt védekezés kivételével nem támogatott.

- c. a kaszálások idejének ütemezése a nagy tűzlepke szaporodásbiológiájának figyelembevételével, időben és térben lehetőség szerint mozaikosan javasolt a területileg illetékes nemzeti park igazgatósággal egyeztetve
- d. sarjülegeltetés a nemzeti park igazgatósággal egyeztetve történhet

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- e. vadgazdálkodási berendezések elhelyezése, vadföldek kialakítása, vad kibocsátása és meglévő zárt téri vadtartás nem engedélyezett

Vízgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- f. a völgyekben található árkok fenntartó jellegű kezelését a területileg illetékes nemzeti parkkal egyeztetett módon szükséges folytatni
- g. az esetleg szükségesé váló kotrás során kitermelésre került anyagot a Natura 2000 területen belül tárolni nem javasolt

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

Gyepes esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, valamint a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet.

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY08	Dobkaszó és talaj meghajtású rendszó, rendező használata tilos.
GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
GY15	Tűzpászták létesítése nem megengedett.
GY23	Biztosítani kell a felhalmozódott fűavar eltávolítását.
GY24	A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos véleménye alapján történhet.
GY26	Inváziós fászfűak mechanikus irtása kötelező.
GY28	A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.
GY30	A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell.
GY34	Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedet lábán állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni.
GY63	Kaszáló sarjülegeltetése kizárólag szarvasmarhával és lóval lehetséges, amelyet a kaszálás napjától számított 30 napon belül megkezdni tilos.
GY71	Kaszálás június 15. előtt a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt egyeztetés alapján lehetséges.

GY79	Évente az időjárási viszonyoknak és a gyepek állapotának megfelelő, természetvédelmi-ökológiai és a gazdálkodási szempontokat egyaránt figyelembe vevő kaszálási terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal, valamint az így egyeztetett kaszálási terv végrehajtása.
GY80	A gyepeket évente csak egyszer lehet kaszálni.
GY103	Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani.
GY107	Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása kötelező.
GY108	Erősen fertőzött foltokat sokkoló kaszálással évente legalább háromszor kezelni kell.
GY109	A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül.
GY112	Tisztító kaszálás, szárazzás szeptember 1. után kezdhető meg, amely alól kivételt képez július 15-ei dátummal az inváziós növényfajok konkrét állományait érintő kaszálás és szárazzás.
Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember.. • Alkalmazás – a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
E73	Inváziós fás szárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően.
E76	Erdőszyepp-erdők füves részeinek fenntartó kezelése.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA03	A területen szóró, vadetető, szózó nem létesíthető.

7. táblázat A kaszáló területek kezelési egységekre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A gyepekben szórványosan meg kell őrizni facsoportokat, cserjés foltokat az élőhelyek változatosabbá tétele érdekében. Javasolt azonban a túlzottan cserjésedő, erdősödő területek gyepé alakítása, helyreállítva ezzel a jelölő gyeptársulásokat, megőrizve azok kiterjedését. A területen levő csatornásított vízfolyások természetesebbé tételével, vízvisszatartással a Natura 2000 jelölő faj nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), élőhelyei nagyobb eséllyel őrizhetőek meg, esetleg növelhetőek, ehhez azonban szükséges a területen gazdálkodókkal történő előzetes egyeztetés is. A cserjeeltávolítást mechanikus úton javasolt végezni, kerülni kell a talajsérülések kialakulását. Gyepek esetén szintén fontos az inváziós fajok (fehér akác (*Robinia*

pseudoacacia), magas aranyvessző (*Solidago gigantea*) irtása, a legeltetés és a kaszálások fenntartásának biztosítása.

Kezelési javaslatok indoklása:

Az előírások betartása ideális feltételeket teremt a jelölő élőhelyek (Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) (6210), Síksági pannon löszslyeppék (6250), folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) fennmaradása, illetve kiterjedésének megőrzése érdekében. A kaszálás fenntartása megakadályozza a területen végbemenő szukcessziós folyamatokat, így megőrizve a jelölő élőhelyeket.

3. Kezelési egység kódja, neve: KE3 – legelőterületek

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a völgyek oldalában található gyepek, ahol a gépi kaszálás feltételei nem adottak. A gyepeken jelen lévő, illetve a szegélyeken található nem üzemtervezett fás állományok miatt szükséges az erdőkre vonatkozó előírások alkalmazása is

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

ÁNÉR-kód: B1a - Nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások
 D34 - Mocsárrétek
 S3 - Egyéb ültetett tájidegen lombos erdők
 H5a - Löszgyepek, kötött talajú slyeprétek
 RA - Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok
 S1 - Akác ültetvények
 OC - Jellegtelen száraz-felszáraz gyepek
 H4 - Erdősslyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok
 P2b - Gyalagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések
 S7 - Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok

Natura élőhely: 6210 - Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*)

6250* - Síksági pannon löszslyeppék

6440 - *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Mezőgazdálkodással kapcsolatos

- a völgyek oldalában elhelyezkedő pannon síksági löszgyepeken (Síksági pannon löszslyeppék (6250)*) a legeltetés átalakítása (túllegeltetés, alullegetetés megszüntetése), amit az ott található fokozottan védett és védett növények szaporodásához és a megfelelő gyepszerkezet fenntarthatóságához kapcsolódóan javasolt meghatározni
- a gyepterületeken az inváziós fajokat (fehér akác (*Robinia pseudo-acacia*), aranyvessző fajok (*Solidago sp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), az élőhelyek fenntartó kaszálásával, legeltetésével, szükség szerint csepegésmentes növényvédőszer kijuttatással javasolt visszaszorítani.
- a téli legeltetés a területen nem támogatandó
- az itató- és delelőhelyek kijelölését a területileg illetékes nemzeti park igazgatással egyeztetve szükséges végezni

Vadgazdálkodással kapcsolatos javaslatok:

- vadgazdálkodási berendezések elhelyezése, vadföldek kialakítása, vad kibocsátása és meglévő zárt téri vadtartás nem engedélyezett

Vízgazdálkodáshoz köthető javaslatok.

- f. a völgyekben található árkok fenntartó jellegű kezelését a területileg illetékes nemzeti parkkal egyeztetett módon szükséges folytatni
- g. az esetleg szükségesé váló kotrás során kitermelésre került anyagot a Natura 2000 területen belül tárolni nem javasolt.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

- a. Kötelezően betartandó előírások:
- b. Gyeppek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, valamint a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet. A tevékenységek során be kell tartani a vízbázisok, távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízi létesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet előírásait Önkéntesen vállalható előírások:

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY08	Dobkasza és talaj meghajtású rendszelő, rendkezelő használata tilos.
GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
GY15	Tűzpázták létesítése nem megengedett.
GY23	Biztosítani kell a felhalmozódott fűavar eltávolítását.
GY24	A gyeppek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos véleménye alapján történhet.
GY26	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező.
GY28	A gyeppek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.
GY30	A természetes gyeppekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell.
GY34	Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni.
GY42	Legeltetési sűrűség 0,4-0,6 állategység/ha.
GY48	Szakaszoló legeltetés esetén legeltetési terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.
GY51	Villanypáztor használata esetén egy szakasz területe nem haladhatja meg a 20 ha-t.
GY59	Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.
GY108	Erősen fertőzött foltokat sokkoló kaszálással évente legalább háromszor kezelni kell.
GY109	A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül.
Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.

E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágú szárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember.. • Alkalmazás – a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
E73	Inváziós fásszárú növényfajok visszaszorítása során csak a növények sikeres vegyszeres irtását követően kerülhet sor a mechanikai eltávolításra.
E76	Erdőszyepp-erdők füves részeinek fenntartó kezelése.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA03	A területen szóró, vadetető, sózó nem létesíthető.

8. táblázat: A legelőterületek kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A gyepekben szórványosan meg kell őrizni facsoportokat, cserjés foltokat az élőhelyek (Síksági pannon löszszyeppék (6250), Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (Festuco-Brometalia) (6210), Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) változatosabbá tétele érdekében. Javasolt azonban a túlzottan cserjésedő, erdősődő területek gyeppé alakítása, helyreállítva ezzel a jelölő gyeptársulásokat, megőrizve azok kiterjedését.

Kezelési javaslatok indoklása:

Az előírások betartása ideális feltételeket teremt a jelölő élőhelyek (Síksági pannon löszszyeppék (6250), Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (Festuco-Brometalia) (6210), Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) fennmaradása, illetve kiterjedésének megőrzése érdekében. A meghatározott legelő állategység biztosítja a gyeppel megfelelő állapotát, mind az alul-, mind a túllegeltetést kizárja. Az ideális kezelés a legeltetés, amennyiben ez nem valósul meg, úgy a gyepterületek fenntartó kaszálása is elfogadható. Az inváziós fás szárúak (fehér akác (*Robinia pseudo-acacia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*)) irtása a gyepek fátlan állapotban tartását szolgálja, a jelölő élőhelyek kiterjedése az intézkedések által nem csökken. A környező erdős területekről történő szállítás és munkálatok mérséklése csökkenti

4. Kezelési egység kódja, neve: KE4 - fás állományok

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységben tartoznak a területen található üzemtervezett erdők és nagyobb nem üzemtervezett facsoportok.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

ÁNÉR-kód: S1 - Akác ültetvények
S3 - Egyéb ültetett tájidegen lombos erdők

Natura élőhelytípus: A kezelési egységet nem érint Natura 2000 jelölő élőhelyet.

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Erdőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- a. üzemtervezett idegenhonos fafajú erdők felújítása során hosszú távon előtérbe kellene helyezni az őshonos fajokkal történő helyettesítést, elsősorban ott, ahol terjedésükkel jelölő, vagy védett értékeket veszélyeztetnek.

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- b. vadgazdálkodási berendezések elhelyezése, vadföldek kialakítása, vad kibocsátása és meglévő zárt téri vadtartás nem engedélyezett

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

- a. Kötelezően betartandó előírások:

Erdők esetében a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény rendelkezik a kötelezően betartandó előírásokról, valamint a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet betartása kötelező..

- b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E05	Erdészeti szempontból tájidegen fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.
E06	Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése.
E07	Intenzíven terjedő idegenhonos fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.
E12	A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása.
E25	Erdészeti termékek szállításának, faanyag közelítésének korlátozása gyepterületen, tisztáson (a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok védelme érdekében).
E30	Az idegenhonos vagy tájidegen fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az őshonos fafajok egyedeinek megőrzése az alsó- és a cserjeszintben is.
E39	A mikroélőhelyek fenntartása.
E50	A vágásterületen történő égetés mellőzése.
E51	Felújítás táj- és termőhelyhonos fafajokkal, illetve faállomány típusal.
E54	Idegenhonos fafajú faállomány szerkezetátalakítása.
E62	Az idegenhonos és tájidegen fafajú faállományok véghasználata és felújítása során a természetes cserje- és lágyszárú szint kímélete, valamint a talajtakaró megővése.
E63	Tájidegen fafajokból álló erdősisítés legalább 20% elegyarányban tájhonos fafajokkal elegyítendő.
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése..
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.

E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, faszárú: augusztus-szeptember.. • Alkalmazás – a faszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatásági engedélyek birtokában).. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
E73	Inváziós faszárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően.

Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	A terület egészén a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni.

9. táblázat: A fás állományok kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Amennyiben mutatkozik rá gazdálkodói szándék, az idegenhonos fafajú erdő-állományok őshonossá történő átalakítása természetvédelmi szempontból támogatandó, elsősorban az Adony 0195/1, 0200, 0214/4, 0224/1, 0231/3, 0246, Perkáta 016/11, 016/41, 016/42 hrsz területén. Erdőszerkezet átalakításnál javasolt előnyben részesíteni a potenciális tatárjuharos-löszvölgyesekre jellemző fafajok ültetését (különösen: kocsányos tölgy (*Quercus robur*), kocsánytalan tölgy (*Quercus paetraea* agg.), molyhos tölgy (*Quercus pubescens*), csertölgy (*Quercus cerris*), mezei juhar (*Acer campestre*), mezei szil (*Ulmus minor*), fehér nyár (*Populus alba*)). Erdők esetében lényeges, hogy a tisztásként meglévő gyeprészek ne erdősüljenek be, azok fenntartó kaszálása, akár erdőrésztlet szintű lehatárolása hozzájárulna a mozaikos, változatos élőhely létrehozásához.

Kezelési javaslatok indoklása:

Az idegenhonos, inváziós fafajok (fehér akác (*Robinia pseudo-acacia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), eltávolítása a területről megakadályozza a határos Natura 2000 jelölő gyepes élőhely (Síksági pannon löszvölgy (6250)) degradálódását. Az őshonos fafajokkal történő erdőfelújítás hosszú távon eredményezheti a potenciális záró társulás tatárjuharos löszvölgyesek kialakulását.

Kezelési egységek összefoglaló táblázata:

	Erdő	Gyep	Szántó
szántó			SZ01, SZ11, SZ13, SZ14, SZ18, SZ19,

			SZ21, SZ23, SZ24, SZ43, SZ44, SZ45, SZ46, SZ47, SZ48, SZ52, SZ53, SZ55, SZ60, SZ63, SZ74
kaszáló területek	E69; E70; E73	GY01, GY02, GY13, GY14, GY15, GY23; GY24; GY26; GY28; GY29; GY30; GY31; GY34, GY63, GY71, GY79; GY80; GY103; GY107, GY108, GY109, GY112	
legelőterület	E69; E70; E73	GY01, GY02, GY14, GY15, GY23; GY24; GY26; GY28; GY29; GY30; GY31; GY34, GY42, GY48, GY51, GY59, GY108, GY109, GY117	
fás állományok	E05, E06, E07, E25, E30, E50, E51, E54, E62, E63, E65, E69, E70, E73		

10. táblázat: Kezelési egységek összefoglaló táblázata

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

A terület széleinél gyakori a gyepek túlszántása, azaz a szegélyen lévő szántók nem a földhivatali nyilvántartás szerint vannak művelve, hanem kisebb-nagyobb foltokban átlógnak a gyepebe. Ezek megfelelő magkeveréssel történő visszagyepesítése javasolt (Részletesen kifejtve ld. KE1). Erdők esetében lényeges, hogy a tisztásként meglévő gyeprészek ne erdősüljenek be, azok fenntartó kaszálása, akár erdőrézlet szintű lehatárolása hozzájárulna a mozaikos, változatos élőhely létrehozásához. Javasolt a Síksági pannon löszszipteppék (6250)-et veszélyeztető inváziós fafajú erdő állományok őshonos fafajokkal történő felújítása, ez hosszú távon eredményezheti a potenciális záró társulás tatárjuharos lösztölgyesek kialakulását. (Részletesen kifejtve ld. KE4). A gyepek esetében a kaszálás és/vagy legeltetés állandó biztosítottasága garantálja az élőhelyek jó állapotban maradását (Részletesen kifejtve ld. KE2, KE3). A terület vízháztartásának javítása érdekében javasolható a csatornásított vízfolyások természetesebbé tétele, vízviszatarító műtárgyak építése a Natura 2000 jelölő faj nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), élőhelyeinek megőrzése, növelése érdekében ehhez azonban szükséges a területen gazdálkodókkal történő előzetes egyeztetés is. (Részletesen kifejtve ld. KE2)

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A területen előforduló védett fajokkal kapcsolatosan a fajvédelmi intézkedések élőhely kezelési jellegűek, így beépültek a kezelési egységekre megfogalmazott javaslatok közé. Ennél fogva a kezelési egységekre vonatkozó előírás-javaslatok révén az itt előforduló védett fajok fennmaradása biztosított.

A kaszálások során fontos a bűvósávok megtartása, a megfelelő sarjúmagasság (legalább 10 cm) meghagyása, valamint a vadriasztó lánc használata.

Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)

Legfontosabb veszélyeztető tényező a nedves élőhelyeken történő antropogén beavatkozás, mely a terület vízháztartási viszonyainak megváltozásával jár. Ilyenek: a lecsapolás, elárasztás. A

gyepterületek beszántása, illetve az inváziós növények terjedése, elsősorban a *Solidago gigantea* inváziója ugyancsak komoly veszélyeztető tényező. Azonban a faj expanziós képessége (egy-egy nőstény olyan nagy területet jár be, hogy gyakorlatilag mindig talál olyan élőhelyet, mely megfelelő a túlélésre) segíti fennmaradását. További fontos veszélyeztető tényező a rossz időben végzett kaszálás és a túllegeltetés is.

A vízháztartási viszonyok drasztikus megváltoztatása visszafordíthatatlan folyamatokat indíthat meg, kiszáradással olyan szukcessziós folyamatok erősödhetnek fel (pl. cserjésedés), mely a populációk eltűnéséhez vezethet. Összességében elmondható, hogy a L. dispar egy mérsékelt higrofil (inkább mezofil) faj, amely oligofág és a limitáló tényezője valószínűleg a tápnövény rendelkezésre állása.

A nagy tűzlepke védelme érdekében szükséges a gyepterületek élőhelykímélő kezelése, különös tekintettel az üde és mérsékelt nedves gyepokra, sík- és hegyvidéki kaszálórétekre. A nagy tűzlepke élőhelyeit javasolt kaszálással, vagy extenzív legeltetéssel hasznosítani, az üde, nagyobb produktumú kaszálóréteken évi kétszeri, míg a soványabb, gyengébb minőségű gyepken egyszeri kaszálással. A kétszer kaszált területeken az első kaszálást lehetőleg május 31-e előtt, de legkésőbb június 15-ig végezzék el, míg a második kaszálást augusztus második felére vagy szeptemberre időzítsék. A kaszálások során a nagy tűzlepke tápnövényeinek védelme és az imágók nektárforrásának biztosítása érdekében mindenképpen szükséges kaszátlan sávok (ún. búvósávok) vagy foltok meghagyása, amelyek az egyes kaszált parcellák területének minimum 5% de maximum 15%-át fedjék le. A kaszátlan sávok szélessége a szegélyhatás csökkentése érdekében mindig haladja meg a két métert, kaszátlan foltok fennhagyása esetén pedig területenként legalább két foltot célszerű fennhagyni. A gyomosodás elkerülése érdekében a kaszátlan sávokat-foltokat évente más területen kell kijelölni. A búvósávokat, kaszátlan foltokat az évente egyszer kaszált gyepken is meg kell hagyni, ugyanis a júniusban vagy júliusban történő kaszálás a nagy tűzlepkét korai fejlődési szakaszban (hernyó, báb) éri, amikor a populáció sokkal sérülékenyebb. Legeltetés esetén javasolt az extenzív gyepgazdálkodásra előírt hektáronkénti 0,3-0,5 számossal, és a mozaikos, adagoló legeltetés, különös figyelemmel a túllegeltetés és taposáskár elkerülésére.

A nagy tűzlepke rendszeresen tenyészik határzónákban, beleértve a természetes és mesterséges vízfolyásokat, erdőszegélyeket illetve vonalas létesítményeket (utak, vasutak rézsűje, villanypászta stb.) követő gyepken, magaskórós szegélytársulásokban is, ezért célszerű ezeket az élőhelyeket is (a lehetőségeknek megfelelően) kaszálással vagy legeltetéssel hasznosítani, a fenti javaslatok figyelembe vételével.

A nagy tűzlepke potenciális élőhelyeinek egy jelentős részét (ártéri legelők, felhagyott kaszálók) a behurcolt óriás aranyvessző (*Solidago gigantea*) inváziója veszélyezteti. Az óriás aranyvessző állományait azonban a fent ismertetett kezelések erősen visszaszorítják, elősegítve a gyepok regenerálódását, ezért a nagy tűzlepke populációinak védelme érdekében ezeket a felhagyott gyepket újra kezelés alá kell vonni.”

A nagy tűzlepke védelme érdekében javasolt élőhelykezelés, elsősorban a kaszálások időzítése figyelembe veszi az esetenként hasonló élőhelyeken előforduló, nedves gyepken tenyésző hangyaboglárka fajok: vérfű-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*) fejlődési sajátosságait is, ezért együttes előfordulásuk esetén a kezelési javaslatok betartása a két hangyaboglárka faj populációinak fennmaradását is segíti.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A természetvédelmi szempontú rendszeres felmérések a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) sztenderd protokolljai alapján készülnek. A felmérések egyrészt a védett és veszélyeztetett fajok egyes populációinak változását követi nyomon, másrészt veszélyeztetett és vagy természetközeli társulások megfigyelésére irányul.

Az Adony-Perkátai löszvölgyek területén rendszeresen felmérésre kerülnek az NBmR keretein belül az alább felsorolt védett és fokozottan védett növényfajok. A felméréseket minden esetben az NBmR „Védett edényes növényfajok monitorozása” (Verzió: 2011. május 19.) protokollban lefektetett módszerek alapján végzik a szakemberek. Az egyes fajok után felsoroljuk az NBmR

szerinti mintavételi módszert és a Natura 2000 területen belül elhelyezkedő mintavételi helyeket (település, dűlő megjelöléssel.)

Faj	Felmért terület neve	Felmérés módszere
Gyapjas csüdfű (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	Adony, Nyugati-völgyi árok (Serfőző-völgy)	A
Borzas macskamenta (<i>Nepeta parviflora</i>)	Adony, Nyugati-völgyi árok	A
Borzas macskamenta (<i>Nepeta parviflora</i>)	Adony, Keleti-völgy (Rabócki-völgy)	A

11. táblázat: Az Adony-Perkátai löszgyepek területén az NBmR keretein belül rendszeresen felmért fajok és módszerei

Egyéb az Adony-Perkátai löszvölgyek területén végzett felmérésekből előkerült, a fenntartási terv szempontjából fontos, az Élőhelyvédelmi Irányelv függelékében felsorolt fajokat az alábbiakban röviden ismertetjük.

Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*): mindkét löszvölgy aljában vízfolyás található, mely mentén üde kaszálórétek találhatóak, itt él a nagy tűzlepke. Állományának felmérése legalább hat évente javasolt.

Skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*): Előkerülése a terület erdősültebb részéről várható, célzott kutatás szükséges állományainak felderítésére.

Farkasalmalepke (*Zerynthia polyxena*): A területen faj jelenléte egyelőre nem bizonyított, azonban a faj megléte valószínűsíthető, ennek érdekében a területen célzott kutatást kell végezni.

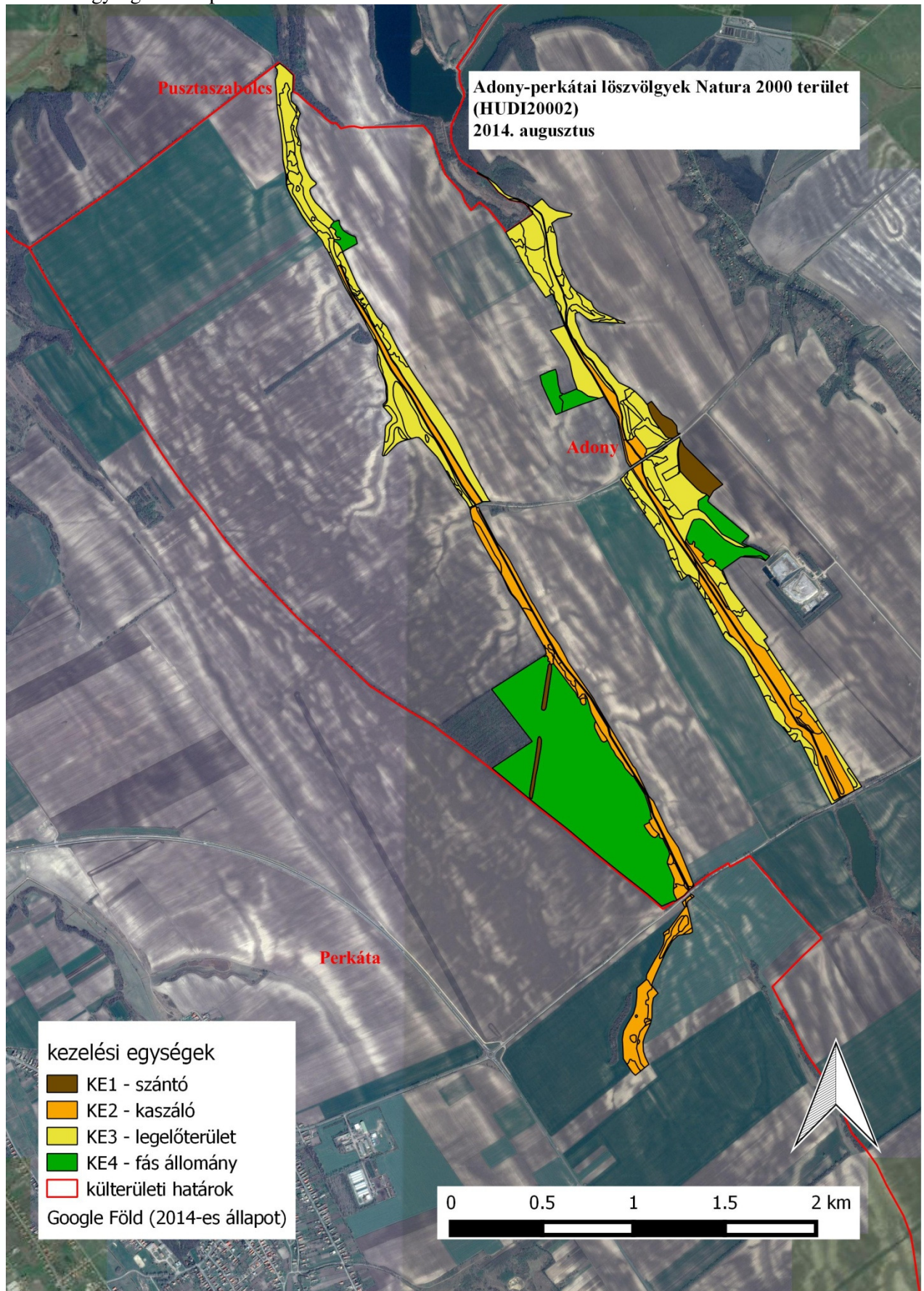
A közönséges ürgére (*Spermophilus citellus*) utaló nyomokat (ürgelyuk) 2005-ben figyeltek meg a területen. Annak kiderítésére, hogy életképes állomány található-e a területen célzott kutatás lenne szükséges.

Célzott kutatásra lenne szükség annak eldöntésére, hogy az Élőhelyvédelmi Irányelv függelékeiben felsorolt kétéltű- és hüllőfajok közül melyek fordulnak elő a területen a már ismerteken kívül. Valószínűsített fajok a vöröshasú unka (*Bombina bombina*), zöld levelibéka (*Hyla arborea*), rézsikló (*Coronella austriaca*).

A monitorozás és a hatékony állománykövetés érdekében javasoljuk a fajfelmérések rendszeres folytatását, és az élőhelytérkép 10-12 évenkénti frissítését. A területen található inváziós fajok terjedésének nyomon követése szintén javasolt.

3.2.5. Mellékletek

Kezelési egységek térkép:

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze az Adony-Perkátai löszvölgyek (HUDI20002) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területekbe tartozik, tehát a tervezési területre alapvetően a 275/2004 (X.8.) Korm.rendelet az irányadó.

Továbbá a terület 99,1%-a az országos ökológiai hálózat magterületei is egyben, melyről a Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény rendelkezik.

A mezőgazdasági támogatások igénybevételéhez az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről (MTÉT, AKG) szóló 61/2009 (V. 14) FVM rendelet nyújt segítséget.

A Natura 2000-es gyepterületek esetében a gazdálkodóknak a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartania. Az ehhez nyújtandó támogatás részleteiről, és az igénylés menetéről az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet rendelkezik.

Erdőkre a 612. sz. Sárosdi Erdészeti Tervezési Körzet 2. Erdőterve (érvényes 2008. január 1. – 2017. december 31.) van érvényben, és általánosságban érvényes az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény. A Natura 2000 területen található magántulajdonú erdőterületekre az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet érvényes.

A vadlétszám szabályozásáról a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól szóló 79/2004 (V. 4.) FVM rendelet rendelkezik.

A csatornák, vízfolyások menetén általánosan alkalmazandó a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Kormányrendelet.

A szinte 100 %-ban magántulajdonban álló gyepterületek nagy része a sok magántulajdonos miatt nem hasznosított, a jelenleg fennálló használati viszonyok is tisztázatlanok.

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

a. Jelenlegi működő agrártámogatási rendszer

A területen előforduló élőhelytípusok alapján a megfelelő művelési ágak szerint az alábbi támogatások vehetők igénybe

Erdőkre (szektortól függetlenül):

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdészeti potenciál helyreállítására nyújtandó támogatások igénybevételének részletes szabályairól szóló 32/2008. (III. 27.) FVM rendelet alapján normatív, vissza nem térítendő támogatás igényelhető a természeti katasztrófa (pl. vízkár, szélkár, tűzkár) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, valamint a másodlagos erdőkárok megelőzésére:

- alaptámogatás: (a) erdőfelújítást megelőző terület-előkészítés, a károsodott faállomány letermelése, (b) első kivitelű erdősítés vagy pótlás, (3) töre vágás vagy sarjaztatás
- kiegészítő támogatás: (a) bakhátak létesítése, (b) 10 fokot meghaladó lejtésű területen padka létesítése, (c) 15 fokot meghaladó lejtésű területen rözsefonat vagy talajfogó gát létesítése

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdőszerkezet átalakításához nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 139/2009. (X. 22.) FVM rendelet alapján normatív, területalapú, vissza nem térítendő támogatás igényelhető az alábbi fafajcserés szerkezet-átalakítási beavatkozások finanszírozására:

- erdőállomány alatti erdősítéssel történő szerkezetátalakítás
- tarvágást követő szerkezetátalakítás: (a) fafajcserével, (b) fafajcserével, tuskózással, gyökérfésüléssel, (3) fafajcserével, fainjektálással vagy tuskókenéssel
- állománykiegészítéssel történő szerkezetátalakítás

A Natura 2000 területen található magántulajdonú erdőterületekre az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet érvényes

Szántókra:

Jelenleg a gazdálkodók a területen a következő AKG támogatást veszik igénybe:

- BA) Extenzív gyepgazdálkodási célprogram

Az Adony-Perkátai löszvölgyek KjtT területét 14 MEPAR blokk érinti. Jelenleg a területből 195,64 ha támogatható.

Gyepekre:

A Natura 2000 támogatás igénybevételére van lehetőség.

Az ehhez nyújtandó támogatás részleteiről, és az igénylés menetéről az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet rendelkezik.

b. Javasolt agrártámogatási rendszer

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről (MTÉT, AKG) szóló 61/2009 (V. 14) FVM rendelet, a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait, valamint az ehhez nyújtandó támogatás részleteiről, és az igénylés menetéről az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet módosítása javasolt annak érdekében, mivel az élőhelyek mozaikos eloszlása miatt a gazdáknak pillanatnyilag nem éri meg a élőhelyek szerint eltérő módon művelni a területet. A hektár alapú támogatási rendszer helyett a területfüggő támogatás javasolt egyes kiemelt élőhelyek, fajok élőhelye tekintetében. A gazdálkodók értékmegőrző tevékenységet végeznek, és a jelenlegi támogatási összeg mellett ezen esetekben nem éri meg a gazdálkodás. Kis, értékes területekre a nagyobb támogatási összeg motiválttá teheti a gazdálkodókat, mert nehezebb kezelni és betartani az előírásokat kis területen, mint sok száz hektáron. A támogatások élőhely típusonkénti súlyozása előnyösen hatna a terület művelésére, mivel a jelenlegi támogatási rendszer a nagy területeken gazdálkodóknak kedvez. Cserjésedés visszaszorítására és az inváziós fajok eltávolítására jelenleg nincs kidolgozott támogatási rendszer, ezért javasoljuk ilyen típusú rendszer kiépítését. Olyan támogatási rendszert javasolunk, amely a cserjésedés, illetve a fertőzöttség mértékét alapul véve, javasolt technológiák (élőhelytől és fertőzöttségtől függően mechanikai, vagy kémiai módszer) alkalmazása mellett nyújtana a visszaszorításhoz támogatást. Szükséges kidolgozni olyan támogatási formát, amely a Natura 2000 jelölő élőhelyekre, fajokra közvetlenül káros hatással lévő szántó területek visszagyepesítését támogatja. A Natura 2000 területek szántó művelési ágban lévő ingatlanai esetében a gazdálkodó dönt a művelési ágról, ezért jelenleg csak akkor van esély a visszagyepesítésre, ha mutatkozik rá gazdálkodói szándék és a gazdálkodó vállalja ennek anyagi terheit is.

3.3.2. Pályázatok

A területen pályázat nincs folyamatban

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Eszköz típusa	Célcsoport	Címzett	Időpont	Levelek, e-mailek, résztvevők száma
falugazdászok levélben történő megkeresése	falugazdászok	érintett járási hivatalok	2013.05.13.	1 db levél
erdészeti igazgatóság levélben történő megkeresése	erdészeti igazgatóság	Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Erdészeti Igazgatósága	2013. 11.26.	1 db levél
tervegyeztetés	területileg érintett nemzeti park igazgatóság	Gerecsei Tájegység	2014.01.16.	2 fő
szakmai terepbejárás	gazdálkodók, érintett hatóságok	26 gazda vagy szervezet	2014.05.29.	9 fő
gazdafórum	gazdálkodók, települési önkormányzatok	3 szervezet, 2 magángazda	2014.08.21.	2 fő
önkormányzati közzététel	gazdálkodók, tulajdonosok, települési önkormányzatok	Adony, Perkáta önkormányzata	2014.08.01.- 2014.08.15.	-
véleményezési kérelem	területileg érintett hatóságok	területileg érintett hatóságok	2014.08.15.	30 db e-mail és ugyanennyi levél
honlap	lakosság		2013.01.01 2014.08.31	-

12. táblázat: Felhasznált kommunikációs eszközök

Az Adony-Perkátai löszvölgyek (HUDI20002) Natura 2000 terület fenntartási tervének elkészítése és az egyeztetési folyamat során az alábbi megkeresések történtek:

- 2013. május 13-án az illetékes járási hivatalok írásbeli megkeresése történt, melyben a falugazdászok közreműködésében bízunk. A kérdéseket tartalmazó lista mellékletként megküldésre került a falugazdászok részére. Nem kaptunk választ
- 2013. május 9-én megtörtént a terület bejárása, melynek során a gyepek aktuális állapotának felmérése, és az általános problémák megtárgyalása történt meg.
- További tervegyeztetésre 2014. 01. 16-án, a Vértesi-Mezőföldi Tájegység egy munkatársával került sor, ahol a veszélyeztető tényezők, és kezelések átbeszélése történt meg.
- 2014. május 29-én szakmai terepbejárás történt, amelynek során a területen gazdálkodókkal, valamint az érintett hatóságok képviselőivel történt egyeztetés.
- 2014. augusztus 14-én gazdafórum keretében ismételtén megtörtént a terv egyeztetése. Erre az eseményre kifejezetten a területen ténylegesen gazdálkodó érintetteket vártuk.

- a fenntartási terveket 2014 augusztus 1-jén megküldtük az érintett önkormányzatoknak kifüggesztésre. Ezzel egyidőben megküldtük e-mailen majd postai úton is az érintett hatóságoknak a tervet, a véleményeket augusztus 25-ig vártuk vissza.

3.4.2. *A kommunikáció címzettjei*

Az Adony-Perkátai löszvölgyek Natura 2000 terület fenntartási terv egyeztetése során a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság által az alább felsorolt érdekelt megkeresése történt meg.

1. falugazdászok levélben történő megkeresése:

- címzett:**
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Dunaújvárosi Járási Hivatala
- érintettek száma:** 1 járási hivatal
- alátámasztó dokumentum:** kiküldött 1 db levél

2. erdészeti igazgatóság levélben történő megkeresése:

- címzett:** Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Erdészeti Igazgatósága
- érintettek száma:** 1 erdészeti igazgatóság
- alátámasztó dokumentum:** kiküldött 1 db levél

3. szakmai terepbejárás

- címzett:** helyben érintett gazdálkodók, illetve hivatalok
 - Adony Város Önkormányzata
 - Dunaújvárosi Járási Hivatal
 - Perkáta Nagyközség Önkormányzata
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Földhivatala
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
 - Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
 - Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége MAGOSZ Központ
 - Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága
 - MME Fejér Megyei Helyi Csoport
 - Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Dél-Dunántúli Regionális Területi Iroda, Székesfehérvári Iroda
 - Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Fejér Megyei Kirendeltség
 - Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-dunántúli Kirendeltség
 - Közép-dunántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
 - Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság
 - Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Vadászati és Halászati Osztály
 - Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Fejér Megyei Területi Iroda
 - Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
 - Közép-dunántúli Vízügyi Hatóság
 - VADEX Vértesi-Mezőföldi ZRT
 - Március 21. Kft
 - Vízgazdálkodási Társulatok Országos Szövetsége (VTOSZ)
 - Livia Környéke Vadásztársaság
 - Országos Erdészeti Egyesület

- Fejér Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Főépítési Iroda
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály
 - Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóság
 - Magyar Természetvédők Szövetsége (MTVSZ)
- b. **résztevők száma:** 9 fő
- c. **alátámasztó dokumentum:** jelenléti ív, emlékeztető (4. számú melléklet)
4. **gazdafórum:**
- a. **címzett:** helyben érintett gazdálkodók, illetve mivel közvetlen elérhetőségük nem volt meg, ezért a
- Magán Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége MAGOSZ központ
 - Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége
 - Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
- segítségét kértük a gazdálkodók kiértékelésében. Ezen kívül összesen két magángazdálkodót tudunk közvetlenül kiértékelni:
- Március 21 Kft.
 - Gubicza Imre magángazdálkodó
- b. **résztevők száma:** 3 fő
- c. **alátámasztó dokumentum:** jelenléti ív, emlékeztető (5. számú melléklet)
5. **önkormányzati közzététel**
- a. **címzett:**
- Perkáta Nagyközség Önkormányzata
 - Adony Város Önkormányzata
- b. **érintettek száma:** 2 hivatal
- c. **alátámasztó dokumentum:** 2 db postai levél, 2 db igazolás (6. számú melléklet)
6. **véleményezési kérelem**
- a. **címzett:**
- Adony Város Önkormányzata
 - Dunaújvárosi Járási Hivatal
 - Perkáta Nagyközség Önkormányzata
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Földhivatala
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
 - Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
 - Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége MAGOSZ Központ
 - Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága
 - MME Fejér Megyei Helyi Csoport
 - Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Dél-Dunántúli Regionális Területi Iroda, Székesfehérvári Iroda
 - Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Fejér Megyei Kirendeltség
 - Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-dunántúli Kirendeltség
 - Közép-dunántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség

- Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság
 - Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Vadászati és Halászati Osztály
 - Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Fejér Megyei Területi Iroda
 - Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
 - Közép-dunántúli Vízügyi Hatóság
 - VADEX Vértesi-Mezőföldi ZRT
 - Március 21. Kft
 - Vízgazdálkodási Társulatok Országos Szövetsége (VTOSZ)
 - Livia Környéke Vadásztársaság
 - Országos Erdészeti Egyesület
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Főépítési Iroda
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály
 - Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóság
 - Magyar Természetvédők Szövetsége (MTVSZ)
 - Veszprémi Bányakapitányság
 - Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület
 - Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége
 - MVH Fejér megyei Kirendeltsége
- b. **beérkezett vélemények száma:**5 db levél
- c. **alátámasztó dokumentum:** kiküldött postai levelek és e-mailek

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Véleményalkotó	Időpont	Vélemény	Beépült-e a tervbe - indoklás
Fejér Megyei Kormányhivatal Dunaújvárosi Járási Hivatal	2014. augusztus 27.	Javaslatuk, észrevételük, kiegészítésük nincs	-
Fejér Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Állami Főépítész Iroda	2014. augusztus 21.	A fenntartási tervhez észrevételt, javaslatot nem tettek	-
Fejér Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály	2014. augusztus 28.	A fenntartási terv átnézeti térképe alapján megállapították, hogy a terület nyilvántartott műemléki értéket nem érint	-
Fejér Megyei Kormányhivatal Növény-és Talajvédelmi Igazgatósága	2014. augusztus 22.	A talaj felső rétegének eltávolítása csak a talajvédelmi hatóság engedélyével lehetséges. A csatornakotrásból kikerülő anyag termőföldön történő elhelyezése is engedélyköteles. Minden új épület, építmény termőföldön történő létesítését meg kell előznie az ingatlanügyi hatóság végleges, más célú hasznosítást engedélyező határozata, mely magában foglalja a talajvédelmi hatóság szakhatósági állásfoglalását.	A véleményt a hatóság a Fejér megyét érintő Natura 2000 terület ek vonatkozásában adta. Az Adony-Perkátai löszvölgyben nincs olyan előírás, illetve fajvédelmi javaslat, ami a talaj felső rétegének eltávolítását írta elő, ezért az Igazgatóság véleménye jelent tervnél nem releváns

Fejér Megyei Rendőrfőkapitányság	2014. augusztus 26.	A közbiztonsági területet érintő észrevételük, vagy javaslatételük nincs	-
Közép-Dunántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség	2014. augusztus 25.	A fenntartási tervhez észrevételt, javaslatot nem tettek, annak tartalmával és célkitűzéseivel kapcsolatban nem emeltek kifogást	-
Közép-dunántúli Vízügyi Hatóság	2014. augusztus 27.	A mocsárrét, löszgyep és erdőszytepp fenntartása érdekében a területről vízelvezetés és az árkok karbantartása nem javasolt	A vélemény a kezelési egységek részletezése elé, az általános gazdálkodáshoz köthető javaslatok közé került be
Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság	2014. szeptember 5.	A Kelet-völgyi árok és Nyugat-völgyi árok kaszálóként vannak jelölve, holott önálló helyrajzi számmal jelölt kivett árkok. A vízelvezetés a területről gazdálkodói kérésre, a Nemzeti Parkkal történt előzetes egyeztetés után történik. A nyesedék, illetve a kotrási anyag elszállításának többletköltségére nincs az Igazgatóságnak pénzügyi fedezete	Nem választottuk külön kezelési egységgé a vízfolyásokat, önmagukban nem igényelnek külön kezelést. A vízjárás szabályozhatóságára, tettünk élőhely rekonstrukciós javaslatokat.
Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Veszprémi Bányakapitányság	2014. augusztus 25.	Tárgyi kezelési terv szakterületébe tartozó kérdései tekintetében nem érintett, javaslatot nem tesz, kifogást nem emel	-
Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	2014. augusztus 25.	Véleménye alapján a 2009. évi XXXVII. törvény hatálya alá tartozó területeken attól, valamint a végrehajtására kiadott 153/2009. (XI. 13.) FVM rendelet előírásaitól, továbbá a körzeti erdőterv elkészítésének folyamatában megjelent, illetve megjelölt miniszteri rendeletektől eltérő módon történő szabályozás fenntartási szinten nem lehetséges. Előírások csak akkor tehetők, ha együttesen fennáll, hogy az érvényes szabályozókkal összhangban vannak, a terület kezelője önként vállalja és a felmerülő többletköltségeket a kezelőnek megtéríti. A Natura 2000 területeken található idegenhonos fajok állományai nem jelölő élőhelyek, az ott folyó gazdálkodás alapkövetelménye, hogy a jelölő élőhelyeket nem veszélyeztethetik. Az erdőgazdálkodás célja a védelmi és közjóléti funkciók érvényesülése mellett a faanyagtermelés. Magántulajdonostól kompenzáció nélkül nem várható el a hozamról való önkéntes lemondás. Az egyes erdős kezelési egységeknél az E05, E06, E07, E30, E50, E51, E54, E62, E63, E65, valamint az E69 előírás-javaslatok esetében jelezte, hogy erdészeti szempontból nem, vagy nem minden esetben tarthatók.	beépült. több pontján szerepel, hogy az itt megfogalmazott előírások csupán javaslatok, azok nem kötelezően betartandó előírások. A tervben megfogalmazott, a Vidékfejlesztési Minisztérium által jóváhagyott előírás-sorok nincsenek ellentétben a fent hivatkozott jogszabályokkal. Minden előírás-javaslat előtt kiemelten hangsúlyozzuk, hogy csak a tulajdonos beleegyezésével, önkéntes alapon betartandók. A 3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében c. fejezetben szerepel, hogy a Natura 2000 területen található magántulajdonú erdőterületekre az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet vonatkozik, tehát a hozamról való kompenzáció nélküli lemondás semmiképpen nem elvárás. Minden ilyen jellegű javaslattal érintett, erdőterületre vonatkozó kezelési egység esetében szerepel, hogy „Amennyiben mutatkozik rá

			gazdálkodói szándék, az idegenhonos fafajú erdő-állományok őshonossá történő átalakítása természetvédelmi szempontból támogatandó.” - A fenntartási terv érvényességi ideje alatt új erdőtervek fognak készülni. A következő erdőtervezési ciklusban a fenntartási tervek a megalapozó dokumentáció részét fogják képezni, ezért fontosnak tartjuk jelezni a természetvédelmi szempontból javasolt változtatásokat.

13. táblázat: Beérkezett vélemények és azok tervbe építése